

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

"TASDIQLAYMAN"

O'quv ishlari bo'yicha prorektor
T.S. Sharipov
2024 yil "29" "08"

STATISTIKA

FAN SILLABUSI

Kechki bo'lim uchun

Bilim sohasi:	300000	– Ijtimoiy fanlar, jurnalistika va axborot
	400000	– Biznes, boshqaruv va huquq
Ta'lim sohasi:	310000	– Ijtimoiy va xulq-atvorga mansub fanlar
	410000	– Biznes va boshqaruv
Ta'lim yo'nalishlari:	60310100	– iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)
	60310400	– iqtisodiy xavfsizlik
	60411200	– menejment (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)
	60411700	– logistika (yo'nalishlar bo'yicha)

Modul / FAN SILLABUSI

Buxgalteriya hisobi va menejment fakulteti
60310100– iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar
bo'yicha), 60310400– iqtisodiy xavfsizlik, 60411200–
menejment (tarmoqlar va sohalar bo'yicha),
60411700– logistika (yo'nalishlar bo'yicha)

Fan nomi:	Statistika
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	STATIS16
Yil:	2
Semestr:	3, 4*
Ta'lim shakli:	Kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	180
Ma'ruza	36
Amaliy mashg'ulotlar	36
Laboratoriya mashg'ulotlari	-
Seminar	-
Mustaqil ta'lim	108
Kredit miqdori:	6
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O'zbek

Fan maqsadi (FM)

FMI	Talabalarda bozor iqtisodiyoti sharoitida statistikaning nazariy, uslubiy va amaliy masalalarini har taraflama o'rgatish, bozor hodisalari o'rtasidagi sabab-oqibat bog'lanishlarini ochish uchun korrelyatsion-regression tahlilni qo'llay olish, statistik kuzatish natijasida olingan ma'lumotlarni kompyuter dasturlari yordamida yechish, olingan natijalar bo'yicha xulosa va takliflar qilish hamda boshqaruv qarorlarini qabul qilishda yo'nalish profiliga mos bilim, ko'nikma va malakalarini shakllantirishdan iborat.
------------	---

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar

1.	Iqtisodiyot nazariyasi
2.	Amaliy matematika
3.	Makroiqtisodiyot

Ta'lim natijalari (TN)

Bilimlar fihatidan:

- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilsa;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

d) quyidagi hollarda talabani bilm darajasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

Agar talaba hemis tizimida baholanganda quyidagicha baholanadi.
0-59 ballgacha 2 baho, 60-69 ballgacha 3 baho,
70-89 ballgacha 4 baho, 90-100 ballgacha 5 baho.

Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot

Mualliflar:	Xudayberdiyev U. – SamISI, "Iqtisodiy tahlil va statistika" kafedrası dotsenti, i.f.n.; Rahimov H.A. - SamISI, "Iqtisodiy tahlil va statistika" kafedrası dotsenti, PhD.; Babanazarova S.A. - SamISI, "Iqtisodiy tahlil va statistika" kafedrası o'qituvchisi, PhD.
E – mail:	babanazarova_sevara@mail.ru.
Tashkilot:	SamISI "Iqtisodiy tahlil va statistika" kafedrası
Taqrizchilar:	Pardaev M.Q. - SamISI "Iqtisodiy tahlil va statistika" kafedrası professori, p.f.d., Arabov N.U. – Samarqand Davlat universiteti professori, i.f.d. (turdosh OTM)

Mazkur Sillabus institut o'quv-uslubiy Kengashining 2024 yil 29 avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan. (№ 5-16-01/6)

Mazkur Sillabus "Iqtisodiy tahlil va statistika" kafedrasining 2024 yil 24 avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan.

O'quv-uslubiy bo'limi boshlig'i

I.E. Shodmonov

Fakultet dekani

J.N. Abiyev

Kafedra mudiri

A.N. Xoliqulov

Tuzuvchi

Sh.S. Oltayev

2.	O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoyevning "O'zbekiston Respublikasi Davlat Statistika qo'mitasi faoliyatini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 2017 yil 31 iyuldagi PQ-31655 qarori.
3.	Soatov N., Nabiye X., Nabiye D., Tillaxo'jayev S. Statistika. Darslik. T.: TDIU, 2009y.
4	Abdullayev Yo., Pardayev M.Q., Xudoyberdiyev U., Aliyev B. Statistika. O'quv qo'llanma. "Iqtisod-moliya", 2011y.
5	Xudayberdiyev U. va boshqalar. Statistika, O'quv-uslubiy qo'llanma. I-qism, Samarqand, SamISI 2011.
6	Xudayberdiyev U. va boshqalar. Statistika, O'quv-uslubiy qo'llanma. II-qism, Samarqand, SamISI 2014.
7	Статистика. Учебник / под ред. И.И. Елисеевой. - М.: Проспект, 2010.

Talababning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talababning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yoritga olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'yilmasa;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy xujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharhlay bilsa.

b) 4 baho olish uchun talababning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushungan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektga puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy xujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

c) 3 baho olish uchun talababning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan xaqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;

TN1	Statistika predmeti va metodining o'ziga xos xususiyatlari; ommaviy hodisa, uning muhim belgilari to'g'risida bilimiga ega bo'lishlari kerak;
TN2	statistika usuli; statistik tadqiqot va uning bosqichlarini bilishlari lozim;
TN3	hozirgi zamon O'zbekiston Respublikasi Davlat statistikasi va xalqaro statistika; statistik kuzatishning mohiyati va ahamiyati; statistik kuzatishni tashkil etish tamoyillari to'g'risida bilimiga ega bo'lishlari kerak;
TN4	Variatsiya ko'rsatkichlarini hisoblashni; asimmetriya koeffitsienti va uni aniqlash tartibini; taqsimot eksessi, uning mohiyati va darajasini miqdoriy baholashni; tamlama kuzatish, uning mazmuni, qo'llanish sabablari va afzalliklarini; tamlama reprezentativligini ta'minlovchi tanlash usullarini; korrelyatsion-regression tahlil usullarini qo'llash shart-sharoitlarini bilishi va ulardan foydalana olishi kerak.
	Ko'nikma jihatlardan:
TN5	Statistika amaliyotida qo'llaniladigan iqtisodiy indekslarni hisoblash; YaIM deflyatori va agregat indekslaridan foydalanish; iste'mol baholari indeksini aniqlay oladi;
TN6	Milliy hisoblar tizimi (MHT) – iqtisodiy statistikaning asosiy uslubidan foydalanish; MHT mohiyati, ahamiyati va funksiyalarini aniqlash; MHTning asosiy kategoriyalari va tushunchalarini tahlil etish; MHTni asosiy hisoblamaalari va ularning ko'rsatkichlarini hisoblash va amaliyotda qo'llash ko'nikmalariga ega bo'ladi;
TN7	Iqtisodiy jarayonlarni tahlil qilishda statistik ko'rsatkichlarni qo'llash; statistik ko'rsatkichlarni tahlil qilishni biladi;
TN8	Statistik ko'rsatkichlarning ijobiy va salbiy oqibatlarni statistik baholash; statistik ma'lumotlar natijalarini prognoz qilish malakalariga ega bo'ladi.

Fan mazmuni		
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)		Ajratilgan soat
M1	Statistikaning predmeti va usullari	2
M2	Statistik kuzatish	2
M3	Statistik jamlash va guruhlash	2
M4	Statistika ko'rsatkichlari	2
M5	O'rta miqdorlar va variatsiya ko'rsatkichlari	4
M6	Statistik tadqiqotlarda tanlab kuzatishning qo'llanilishi	2
M7	Xodisalar o'rtasidagi bog'lanishlarni statistik o'rganish	2
M8	Dinamikani statistik o'rganish usullari	2
M9	Iqtisodiy indekslar	2
M10	Aholi statistikasi	2
M11	Mehnat bozori statistikasi	4
M12	Milliy boylik statistikasi	2

M13	Moliya va davlat budjeti statistikasi	2
M14	Aholi turmush darajasi statistikasi	2
M15	Tashqi iqtisodiy faoliyat statistikasi	2
M16	Xizmatlar sohasi statistikasi	2
JAMI:		36
Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulot (A)		
A1	Statistikaning predmeti va usullari	2
A2	Statistik kuzatish	2
A3	Statistik jamlash va guruhlash	2
A4	Statistika ko'rsatkichlari	2
A5	O'rta miqdorlar va variatsiya ko'rsatkichlari	4
A6	Statistik tadqiqotlarda tanlab kuzatishning qo'llanilishi	2
A7	Xodisalar o'rtasidagi bog'lanishlarni statistik o'rganish	2
A8	Dinamikani statistik o'rganish usullari	2
A9	Iqtisodiy indekslar	2
A10	Aholi statistikasi	2
A11	Mehnat bozori statistikasi	4
A12	Milliy bo'ylik statistikasi	2
A13	Moliya va davlat budjeti statistikasi	2
A14	Aholi turmush darajasi statistikasi	2
A15	Tashqi iqtisodiy faoliyat statistikasi	2
A16	Xizmatlar sohasi statistikasi	2
JAMI:		36

Mustaqil ta'lim (MT)		Ajratilgan soat
MT1	Statistikaning paydo bo'lish tarixi va rivojlanishi.	4
MT2	Statistikaning o'ziga xos umum-ilmiiy va maxsus usullari.	4
MT3	Statistik kuzatishning dasturiy-uslubiy va tashkiliy masalalari.	2
MT4	Statistik hisobot, registr va maxsus tashkil etiladigan statistik kuzatishlar.	4
MT5	Statistik hisobot, registr va maxsus tashkil etiladigan statistik kuzatishlar.	4
MT6	Statistik guruhlash usuli, uning ijtimoiy-iqtisodiy hodisalar vajaravonlarni o'rganishda ahamiyati.	4
MT7	Statistik ko'rsatkichlarga qo'yilgan asosiy talablar: miqdorlarning ishonchiligi, taqqoslama holati va aniqligi.	4
MT8	O'rta miqdorlarni qo'llashning asosiy shartlari.	4
MT9	O'rta miqdorlarning tasnifi: analitik va tuzilmaviy o'rtaqlar.	4
MT10	Tuzilmaviy o'rtaqlardan statistik tadqiqotlarda foydalanilishi	4

MT11	Tanlama to'plamni tashkil qilish usullari.	4
MT12	Kichik tanlama kuzatish mohiyati va uning o'ziga xos xususiyatlari.	2
MT13	Korrelatsion-regression tahlil – o'zaro bog'lanishlarni statistik o'rganish usullari.	4
MT14	Dinamika tendensiyalarini aniqlash usullari.	2
MT15	Mavsumiylik to'g'risida tushuncha va uni baholash.	4
MT16	Iqtisodiy indekslarning tasniflanishi (klassifikatsiya).	2
MT17	Dunyo aholi dinamikasi va istiqboldagi sonini prognozlash.	4
MT18	Korxonalarda xodimlar statistikasi ko'rsatkichlari.	4
MT19	Milliy hisoblar tizimida ishlab chiqarish sohasini chegaralash.	4
MT20	Asosiy kapital tasnifi, baholash va amortizatsiya ajratmalarini hisoblash usullari.	4
MT21	Aylanma mablag'lar, ularning mazmuni va tarkibi.	4
MT22	Davlat budjeti daromadlari va xarajatlari statistikasi.	2
MT23	Kredit hajmi va dinamikasini statistik jihatdan o'rganish.	2
MT24	Baho statistikasi, uning asosiy vazifalari va ko'rsatkichlari.	4
MT25	Pulning qadrsizlanishi, milliy valyuta xarid quvvatining o'zgarishi.	4
MT26	Aholining daromadlari bo'yicha tabaqalanishi.	4
MT27	Tashqi savdo aylanmasi hajmi va tarkibi.	4
MT28	Eksport va importning tovarlar va hududlar bo'yicha tarkibi.	4
MT29	Turizm va mehmoxona xo'jaligi sub'yektlar faoliyat ko'rsatkichlari.	4
MT30	Xizmat ko'rsatuvchi sub'ektlar faoliyati turlarining tasniflanishi.	4
JAMI		108

Asosiy adabiyotlar		
1.	SHodiev X. va Xabibullaev I. Statistika: darslik.-T.: "IQTISOD-MOLIYA", 2019.-454 b.	
2.	Xudayberdiev U.X. Statistika. O'quv qo'llanma. Samarqand, SamISI, 2019.	
3.	Xudayberdiev U.X., Xoliqulov A.N., Babanazarova S.A. Statistika. Darslik. Samarqand, SamISI, 2022.	
Qo'shimcha adabiyotlar		
1.	O'zbekiston Respublikasi qonuni: Rasmiy statistika to'g'risida. 2021 yil 11 avgustda qabul qilingan.	